

det umuligt at give en inspirerende undervisning, og det er der for mange, der mangler. Derfor skal der sættes kraftigt på lærernes efteruddannelse, og det kræver så atter en styrkelse af Lærerhøjskolens afdelinger for naturfag, der ikke har været behandlet godt i mange år.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Max Frisch skrev for efterhånden mange år siden en fremragende roman »Homo Faber«, som indkredser det problem, vi står med i dag. Hovedpersonen i romanen er ingeniør, en rigtig homo faber, som er fantastisk til at sætte verden på formel og til at opstille klare årsag-virkningssammenhænge. Til gengæld er hans intuition og menneskeforståelse meget begrænset.

Som romanens kendere vil vide, ender det med, at han indleder et forhold til sin egen datter, som han ikke har set, siden hun var lille. Et eller andet siger ham ganske vist, at det er hans datter. På den anden side er sandsynligheden for, at han skulle møde hende et sted på den anden side af kloden mange år senere, så lille, at han helt udelukker incestforholdet som en mulighed. Han lader logikken og sine sandsynlighedsformler forenkle den kaotiske, dvs. menneskelige, verden, og resultatet bliver et destruktivt kærlighedsforhold, der mod romanens slutning ender med hovedpersonens erkendelse af, at homo faber og homo ludens ikke kan være hinanden foruden, at der både er brug for intuitionen og logikken, for det irrationelle og det rationelle, for det legende og det producerende menneske.

Den erkendelse er vores eget samfund ikke helt kommet til endnu. Derfor er der også stadig denne kløft mellem de humanistiske og de naturvidenskabelige fag. Jeg tror i al fald, det er i denne kløft, vi skal finde noget af forklaringen på den tidsånd, der i dag gør det mindre attraktivt for unge at vælge naturvidenskabelige fag.

Hvor de naturvidenskabelige fag tidligere har stået som garanten for fremskridtet og den økonomiske vækst, har usikkerheden om fremtiden og om sammenhængen mellem vækst og velfærd gjort de naturvidenskabelige fag relativt uinteressante, ja, for nogle er de vel ligefrem blevet til skurken. Er det netop ikke takket være den tekniske udvikling, den produktion, som vi har satset på, at vi nu står med alle de velkendte problemer? Sådan spurgte man i 1968, og sådan spørger mange unge i dag. Ikke i form af et oprør mod autoriteterne, men mere som et stille oprør mod den menings- og værdiløshed, som 1968-oprøret førte med sig.

Derfor søger mange unge de humanistiske fag, som rummer muligheden for at forstå og finde mening eller for at gøre noget for andre, som det også somme tider formuleres. Jo mere kaotisk og uoverskuelig verden føles, jo større vil interessen være for de fag, som kan hjælpe os med at få det hele til at hænge sammen. Sagt på en anden måde: Vi lever til fulde med den erkendelse, som en af molekylærbiologiens fædre, Jacques Monod, formulerede: Den gamle pagt er brudt. Mennesket ved endelig, at det er alene i et umådeligt og udeltagende univers, som det ved et tilfælde er rundet af.

Jeg er ikke i tvivl om, at hovedårsagen til, at interessen for matematik og fysik og for ingeniørstudiet er faldende, skal findes i tidsånden, i de unges manglende tiltro til samfundets traditionelle redskaber i udviklingen af velstand. Læg i den sammenhæng mærke til, at det jo ikke er alle naturvidenskabelige fag, som de unge synes at have mistet interessen for. Medicin, biokemi og biologi har f.eks. meget god søgning, det vil sige, at fag, som giver mulighed for at hjælpe andre mennesker eller for f.eks. at løse miljøproblemer, skam har de unges bevågenhed. Men de hårde fag, teknikfagene, har mistet elevernes interesse. En nylig offentliggjort rapport fra OECD viser, at kun 46 pct. af danskerne finder, at naturvidenskab er vigtig. De øvrige lande lå mellem 53 pct. og 85 pct. Danskerne er altså generelt betragtet ikke særlig interesseret i matematik og fysik.

Hvis min tese holder, altså at det først og fremmest er tidsånden, som er problemet eller udfordringen, er løsningen ikke, at vi propper mere matematik og fysik ind i f.eks. folkeskolen. Glem ikke, at fysik i forvejen er det næststørste fag i folkeskolen efter dansk, som vi jo også i parentes bemærket kræver styrket, og for få dage siden var det den internationale dimension, som skulle udbygges, og om en måneds tid er det iværksætterkulturen, der kommer på dagsordenen.

Hver gang Folketinget har en forespørgselsdebat, skal der ske ændringer, justeringer og opprioriteringer. Er vi altid opmærksomme på, at de mange forskellige signaler, som udgår herfra, rent faktisk modtages og omsættes ude i uddannelsessystemet? Jeg forstår godt, hvis en og anden lærer somme tider bliver træt.

Jeg tror ikke på, at mere matematik og fysik i folkeskolen eller gymnasiet vil øge søgningen til DTU eller til matematik og fysik på universitetet. I stedet skal disse fag formidles anderledes.